

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 13 [i. e. 11]. Exempla factæ restitutionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

*Est fauor in pretio, senibus quoque, libera virtus
Exciderat, sparsisq; opibus conuersa potestas,
Ipsaq; maiestas auro corrupta iacebat.*

Aristot. loc.
cit.

Cic. pro
Quintio.

Luc. II.

XIII.

Polydo lib. 8.
hist. Anglic.
EXEMPLA FA-
CTAE RESTI-
TUTIONIS.

Hoc de Romanis olim dictum est, vtinam nunc non etiam dici posset de Germanis! deque alijs etiam Christianis! Prætermitto & alios. *Nam qui magna, & à quibus nefas est, accipiunt, ait Aristoteles, quales sunt tyranni, qui ciuitates oppugnant, fana diripiunt: ij non avari, sed scelesti potius, impij & iniqui sunt habendi; quamuis horum criminum radix sit cupiditas. Quia, vt M. Tullius ait, Nullum est officium tam sanctum, atque solenne, quod non auaritia comminuere, atque violare soleat.* Hi omnes, si vel penitus à Confessione abstinent, vel hæc talia, in Confessione tacent; vel iniuste accepta restituere iussi non restituunt; vel Confessarium quærunt, à quo dissimulantes prætereantur; an non Sacramento diuinissimo sacrilegè abutuntur? an non digni sunt, qui cum Nobili, & (si talem quoque habent Confessarium) etiam cum Confessario, in Tartarum abripiantur? Taceo detractores, qui vel non agnoscunt, se ad ablatum honorem restituendum obligatos; vel non confitentur hoc piaculum, vel ad restitutionem faciendam admoniti, non parent; quia à dæmonio vel *muto*, vel *surdo* possidentur, supplicijs æternis authorati.

Certè si scirent mortales, quantos Orco triumphos pariat inordinata habendi voluntas, vltro omnia restituerent, quæ titulis iniustis scirent se interuertisse. Eduardus III. Angliæ rex magnis tributis populum grauabat; seque, gemente populo, collectis pecuniarum aceruis, solebat eximie oblectare. Quodam igitur tempore, vt ei iucundum facerent spectaculum, collectores & accipitres pecuniarum ingentem auri argentiq; vim comportatam vndique, ante oculos illi exposuerunt. Ad quam cum voluptate intruendam inuitatus, vidit quidem thesaurum, sed simul etiam aspexit, circa eum, Acheronticæ monstrositatis cacodæmonem, cum magno tripudio, ludentem & saltitantem. Quo viso, illico horrorem concepit iniquæ pecuniæ retinendæ. Iussit igitur extemplo eam è conspectu suo amoueri, atque viritim illis reddi, à quibus fuerat extorta; fatius esse existimans animam, quàm pecuniam perdere, Zacchæum nō modò in auaritia, sed etiam in pœnitentia imitatus. Quid, diuites, facitis? cur non, sicut ingeniosi estis ad pecuniam

cuniam, ita & solliciti estis, ad pœnitentiam faciendam? Vobis lachrymantibus, Angeli gaudebunt, diaboli flebunt; qui, si viderint vestros hamatos vngues, piceatas manus, tenaces oculos & alienam in arca monetam, latos agitant triumphos. Quid enim supplicij non impendet illis, qui egentibus non solum nihil largiuntur, sed etiam auferunt sua; si illis pœna est præparata, qui vel de sua substantia inopiam patientibus non succurrunt? B. Albertus Besutiana familia oriundus, prima ætate vsuris deditissimus, totus in eo erat, vt alijs sua eriperet, nihil daret. Hic aliquando, in lacu Verbano nauigans, infesto Aquilone fluctus excitante, de vita est periclitatus. Cur id fieret, non diu illi fuit cogitandum. Nam vnà & sibi pereundum esse vidit, & diuitias iniuste congestas amittendas. Quamnis igitur animus illi ad opes erat vehementer alligatus, tamen illas censuit libentiùs esse proijciendas, quàm vitam. Voto itaque se obstrinxit, se, si viuus & incolumis ex hoc discrimine euaderet, omnia serò emendaturum. Euasit, domum redijt, bona sua pauperibus distribuit, vxoriq̃ue persuasit, vt in monasterium ingrederetur: ipse in montem inaccessum se reptando contulit; vbi diu, dimisso per funem corbe, à transeuntibus, postea ab ipsis Angelis pastus est; donec Anno Christi 1369. tertio Septembris die, sanctè moreretur, ac miraculis ostenderet, longè vtiliùs pecunias in egenos spargi, quàm, domi in arcis, coaceruari; quæ frequenter in perniciem ipsius domini conseruantur. Quia, vt D. Ambrosius monet. *Non maioris est criminis, habenti tollere, quàm cum possis & habes, indigentibus denegare. Esurientium panis est, quem tu detines: nudorum indumentum, quod tu includis: miserorum redemptio & absolutio pecunia, quàm tu in terra fodis. Tantorum scias te inuadere bona, quantis posses prestare, & nolis. Non sunt bona hominis, qua secum ferre non potest. Sola misericordia comes est defunctorum.* Quin idem ferè dixit Poëta, cuius hæc sunt:

Cur eget indignus quisquam, te diuite? quare

Templa ruunt antiqua Deum? cur, improbe chara

Non quidquam patriæ tanto emetiris aceruo?

Esurientibus in Ecclesia fratribus non subuenire, ait S. Cyprianus, habere argentum largiter velle, fundos insidiosis fraudibus rapere, vsuris multiplicantibus fannus augere: quid non perpeti tales pro peccatis eiusmodi mere-

Ferrar. 3.
Septemb.

Horat. lib. 2.
Satyr. 2.

XIV.

REMEDIA
CONTRA IN-
VSITATA LV-
CRA.